

Vogelbeschermingsraad voor Zuid-Holland

Op initiatief van de Vogelwerkgroep Vlaardingen/Schiedam en met medewerking van de heer Van Dongen is op 28 augustus 1967 te Rotterdam opgericht de Vogelbeschermingsraad Zuid-Holland. Deze stelt zich ten doel: het coördineren van de vogelbescherming en vogelstudie door verenigingen en groepen in Zuid-Holland; het beschermen van in het wild levende vogels; het bevorderen van de vogelstudie.

De raad tracht dit te bereiken door: contacten op vogelbeschermingsgebied met de landelijke overheid, de provinciale, gewestelijke en gemeentelijke instanties of andere instellingen te onderhouden of deze ten behoeve van de leden te leggen; de vogelbeschermingsgedachte en de vogelstudie te propageren en te stimuleren; de aangesloten leden steun en voorlichting op dit gebied te geven.

Bij de raad hebben zich inmiddels aangesloten: Vereniging voor Vogelbescherming 's-Gravenhage en omstreken; Vogelwerkgroep 's-Gravenhage; Vogelwerkgroep Vlaardingen/Schiedam; Vogelwerkgroep Krimpenerwaard; Vogelwerkgroep Dordrecht; Vogelwacht Delft; Vogelwacht Pijnacker; Vogelwacht Reeuwijk; Vogelwacht Voorne; Vogelwacht Schoonhoven.

Het oprichtingsbestuur is als volgt samengesteld: voorzitter de heer Regensburg de Mooy, Populierstraat 45, Den Haag; penningmeester de heer Schaap, Am. van Solmslaan 6, Delft; secretaris de heer Leunis, Van der Werffstraat 198, Vlaardingen.

Scholeksters met albino jongen

Onder Kallenkote (bij Steenwijk) werd dit jaar een merkwaardig broedsel scholeksters grootgebracht. Getipt door de eigenaar van het perceel, kon ik daar op 19 en 20 juni 1967 kennis maken met albino-scholeksters. De 3 jongen, waarvan slechts 1 normaal gekleurd exemplaar, waren bijna vliegvlug, zodat we bijna te laat waren. Aanvankelijk konden we slechts één der „witte” jongen vinden, de volgende dag ook beide andere. Zuiver wit waren de albino's niet;

beide waren zeer licht crème, haast roomkleurig op die plaatsen, waar een normaal exemplaar donkergekleurd is. De donkerste partijen vormden kop en nek, staartpennen en slagpennen; deze waren licht leemkleurig. De gehele tekening was aanwezig, zij het uiteraard niet scherp. Het oog was een zuiver albino-oog, dus rood, zoals bij witte muizen e.d., de snavel was zuiver oranje, zonder naar de punt toe donkerder te worden zoals bij andere jongen, de poten zeer licht vleeskleurig. De oogrand was in overeenstemming met de snavel eveneens oranje. De bij normaal gekleurde en ik kon dit constateren aan de donspluimpjes, die nog overvloedig op de uiteinden der staartpennen aanwezig waren. Het nest had 4 eieren bevat, vogels witte partijen waren hier ook wit. Volgens mijn tipgever waren beide albino's als donsjong reeds opvallend licht maar er waren steeds maar 3 jongen gezien.

Van het normaal gekleurde jong en van één der albino's zijn kleuropnamen gemaakt, die naar we hopen een goed beeld van de vogels geven. Voorts heb ik de 3 jongen geringd, met de nummers 4.003.699 (albino), 4.003.689 (normaal) en 4.003.690 (albino).

• *Rein Schut, Tuinweg 2, Meppel.*

Turkse tortels gebruiken regenbui als douche

Op 13 augustus zagen S. H. van der Meulen en ondergetekende bij een plotse regening regenbui twee turkse tortels die afwisselend hun rechter- en linkervleugels opbeurden zodat het regenwater in de oksels kon komen. Het was hen aan te zien dat zij genoten van het neerkomende regenwater na de prachtige warme dagen die wij daarvoor hadden gehad. Het was een koddig schouwspel, omdat zij nauwelijks hun evenwicht konden houden. J. T.

Voor het Deelerwaard
Postgiro 9933
van Natuurmonumenten

Nestkastwerk van H. Stel

Het is wat ongebruikelijk, de naam van de verslaggever in het opschrift te vermelden, als we melding maken van nestkastwerk. Doch ik meen, dat we ten aanzien van de heer H. Stel te Ede die uitzondering wel mogen maken. Voor het tiende opeenvolgende jaar heeft hij in de bossen der gemeente Ede, met een oppervlakte van 250 ha, de vele honderden nestkasten die daar hangen (in 1967: 331) gecontroleerd. Niet alleen in het broedseizoen, maar ook op koude winteravonden. Men moet zelf wel eens met een laddertje door de bossen hebben gezeuld, om deze prestatie op volle waarde te kunnen schatten.

Enkele opmerkelijke punten uit het verslag zijn, dat een proef met zgn. superselectieve nestkasten (binnenmaten 6 x 6 x 10 cm) als mislukt wordt beschouwd en (na twee jaar) in 1968 zal worden gestaakt. De selectieve nestkasten (binnenmaten 10 x 10 x 10 cm) hadden een duidelijke stijging van het aantal broedende pimpelmezen tengevolge. Betreurenswaardig is de mededeling over schade aan nestkasten en broedsels door baldadigheid.

Opmerkelijk zijn de 44 broedgevallen van draaihalzen in tien jaar tijds, waarvan precies de helft in de laatste drie jaren! Voorts een min of meer explosieve toename van de bonte vliegenvanger, waarvan er in 1967 zelfs 30 paren in nestkasten bij Ede hebben gebroed.

Dat de heer Stel bovendien nog tijd vindt voor ander vogelwerk, bewijst de lijst van door hem geringde vogels, die voor de jaren 1955 t/m 1967 een totaal van 12.880 ex. in 81 soorten vermeldt.

Zeer laat koolmeesbroedsel

In de tuin van een kennis van mij in Bilthoven-N. is op 6 november 1967 nog een koolmees uitgevlogen! Nestplaats: nestkast. De jongen worden nu (10 nov.) nog gevoerd door de ouders. 's Nachts verdwijnen ze in de nestkast. Ik had nooit van een zó laat broedsel vernomen.

• Dr. J. de Lange, Mozartlaan 15, Bilthoven

Het broeden van flamingo's in gevangenschap

Het interessante artikel van Drs. D. Dekker over dit onderwerp in „Het Vogeljaar” 15, no. 2, 1967 is niet helemaal volledig. Op de Hialeah racebaan bij Miami in Florida, overigens een omgeving waar men zoiets niet zou verwachten, wordt sinds vele jaren een grote troep flamingo's, afkomstig uit Cuba en dus van de Westindische ondersoort gehouden, waarvan het aantal varieerde tussen de 450 en 700 stuks. Een deel van deze vogels is niet gekortwiek en vliegt vrij rond.

Na vele jaren van mislukkingen slaagde men er tenslotte reeds in 1939 in de vogels tot broeden te brengen. Het eerste jaar werden 55 en het jaar daarop 60 jongen groot gebracht. Een mooi resultaat, maar in verhouding tot het totaal aantal vogels toch nog gering.

Het januari-nummer van jaargang 1941 van „The National Geographic Magazine” bevat onder de titel „Flamefeathered Flamingo's of Florida” een rijk geïllustreerd artikel waarin dit experiment wordt beschreven. Als ik goed ben ingelicht wordt ook nu nog regelmatig gebroed op Hialeah.

Ik geloof dus wel te mogen zeggen dat wanneer flamingo's in gevangenschap zelden met succes broeden, dit in de eerste plaats aan de verzorging te wijten is.

• F. Haverschmidt, Paramaribo, Suriname

Zonnebadende vogels

Bij kennissen in Putten hebben deze zomer allerlei vogels „gezond”. Natuurlijk huismussen en merels, maar eveneens roodborsten, zowel oude als jonge vogels. Begin sept. zelfs een winterkoninkje, in gezelschap van nog een klein zangertje. Ook koolmezen en pimpelmezen, tortelduiven e.d. lagen daar breeduit in de zon. Men zou denken dat zij niet goed waren, snavels wijd open en vleugels breed gespreid in het warme zand. Als men oplet is er nog veel te zien.

• Mevr. A. Evers-Weekhout, Wikkelaan 51, Ermelo

Stootvogels in Luxemburg volledig beschermd

Behalve in Nederland, IJsland, Zwitserland, Groot-Brittannië, België, Spanje en Bulgarije zijn nu ook in *Luxemburg* alle stootvogels volledig beschermd.

Tot nu toe genoten slechts de torenvalk, de buizerd, de ruigpootbuizerd, de wespendif en de rode wouw bescherming in het Groot Hertogdom.

• *Regulus*, jrg. 47, juli/augustus 1967

Openstelling particuliere bossen

De minister van C.R.M. heeft de eerste financiële tegemoetkomingen toegezegd aan particuliere beseigenaren, die hun bossen open willen stellen voor het publiek. De Regeling bosbijdragen particulieren is op 7 Juli 1966 vastgesteld en voorziet in bijdragen in de kosten van instandhouding en toegankelijkstelling voor de openluchtrecreatie van houtopstanden en kapvlakten van tenminste 10 ha. De bijdragen kunnen worden toegekend voor de duur van telkens vijf jaar.

Voor het jaar 1967 is hiervoor op de begroting van C.R.M. twee miljoen gulden uitgetrokken. De desbetreffende bossen zullen kenbaar zijn aan groene borden bij de toegangswegen met in witte letters de aankondiging „Opengesteld”, gevolgd door enkele algemene voorwaarden. Verwacht wordt dat ca. 1000 bossen als gevolg van de regeling voor het publiek toegankelijk worden. Het Staatsbosbeheer is belast met de uitvoering van de regeling.

Echo verzamelt vogelgeluiden

Het onlangs in Frankrijk opgerichte instituut ECHO (Etude et enregistrement des chants et cris d'oiseaux) heeft op een in Denemarken gehouden bijeenkomst besloten, dat zowel personen als groepen lid kunnen worden, hetzij om zelf mee te helpen met het opnemen van geluiden van vogels en andere dieren, hetzij voor studiedoeleinden.

ECHO telt reeds 150 leden. Men kan zich laten inschrijven voor een bedrag van Frs. 150.— (waarvoor men de eerste ECHO-uitgave van 13 grammofoonpla-

ten met geluiden van Zuideuropese zangvogels ontvangt. Per jaar betaalt men vervolgens Frs. 50.—, waarvoor eveneens series platen in het vooruitzicht worden gesteld.

Tot gedelegeerde voor Nederland is benoemd de heer J. Ivangh, Burg. Veldhuysenlaan 120 te Leidschendam.

Broedvogels van Zeist

In het Vogeljaar (15e jaargang 1967, nr. 2) verscheen in het artikel „Hoeveel vogels broeden er in uw gemeente?” op zlz. 324 de tabel waarin alle in 1966 als broedvogel bekende soorten zijn vermeld.

Ik ontving onlangs van Drs. A. Brouwer te Zeist ter aanvulling van deze lijst de mededeling dat in een diepe zandafgraving, waar zich plaatselijk waterplasen hebben gevormd, in ieder geval in 1967 hebben gebroed: kokmeeuw (3 paar), meerkoet (minstens 1 paar) en kleine plevier (minstens 1 paar).

Het is zeer wel mogelijk dat deze soorten ook al eerder ter plaatse hebben gebroed, maar dat zij over het hoofd zijn gezien.

• *M. F. Mörzer Bruyns, RIVON, Laan van Beek en Royen 40-41, Zeist.*

Tweede waarneming van Amerikaanse zwarte zeeëend

Op 2 november 1967 ving ik op Texel, tijdens een NJN-kamp, tussen de vuurtoren en de Schorre een zware zeeëend. Door zijn vrijwel gele bovensnavel, aan de zijkanten overgaand in oranje rood, bleek hij te behoren tot de vorm *Melanitta nigra americana*, hetgeen op 4 november door Prof. Voous werd bevestigd. Op 5 november gingen wij weer naar Texel om de volgens ons daar nog aanwezige tweede zeeëend te fotograferen, hetgeen door het slechte weer niet doenlijk was.

Verdere bijzonderheden worden in het tijdschrift *Limosa* gepubliceerd. Gegevens van de eerste zwarte zeeëend zijn te vinden in *Ardea*, jrg. 43, 1955.

• *O. van Zuylen, Staringlaan 4, Hilversum*

Langdurig verpleegde vogels leren zich weer redden

Op 2 dec. 1966 werd in Bussum in een tuin een kokmeeuw aangetroffen, die niet goed op zijn linkerpoot kon staan en waarvan de linkervleugel iets naar beneden hing. De vogel logeerde enige tijd bij ons. Vorige week kregen we een terugmelding van hem: op 2 okt. 1967 te Wilhelmshaven (Oldenburg) ziekgevonden en doodgegaan op 7 okt. Indertijd kreeg ik ook een terugmelding van een blauwe reiger, die in de barre winter van '63 drie maanden bij me was. Drie jaar later werd de vogel aan de haven van Huizen dood teruggevonden. De hoge visrekening was gelukkig niet voor niets geweest.

Twee merelpleegkinderen leefden ruim 5 jaar. Het dametje had haar territorium in onze tuin en Tjoekie de merelman woonde drie huizen verderop. Elk broedseizoen kwam hij voedsel voor zijn jongen in onze bijkeuken halen. Daar stond speciaal een bakje voor hem klaar. Zo gauw als de jongen vliegen konden, werden ze door hem meegenomen naar onze tuin. Daar mocht ik ze verder verzorgen, toen hij aan zijn tweede broedsel begon.

Een grootgebracht kauwtje werd een half jaar later dood op de spoorbaan bij het Naardermeer teruggevonden.

Een volwassen merelman (justitie-exemplaar) werd een jaar later in een bosuilbraakbal in het Goois Natuurreservaat teruggevonden. De vogel bleef enkele maanden bij ons tot hij vrijgegeven werd.

Weet men, dat veel vogels om het leven komen door de nylonnetten, die men om de bessenstruiken doet om de oogst te beschermen. Tuinders vertelden dit.

Op een goede dag kwam een zanglijsterpleegkind met een stuk net om zich heen bij ons terug. Ik kon hem gelukkig vangen en de nare zaak weghalen. Blijkbaar had iemand hem losgeknipt en was de vogel ontsnapt voordat de zaak geheel afgedaan was.

Ook komt het nog wel eens voor, dat ik vogels krijg met draadjes om hun tenen of haar. Mensenhaar. Afgestorven tenen of kreupele gang is meestal het gevolg.

Een volwassen merelman had een lichte wulpensnavel, die vast zat in zijn borstvel. Voorzichtig heb ik de snavel uit het vel getrokken en de snavel weer netjes in het model gebracht.

Een spreeuw had zijn achterteen om zijn loopbeen zitten. Hoe hij dit voor elkaar kreeg is me duister. Ook hij werd in orde gebracht.

Een spreeuw, die de helft van zijn ondersnavel miste stierf door de honderden luizen, die op hem zaten. Hij kon zich niet van zijn parasieten ontdoen door de misvormde snavel.

Een merelkuiken, nog in de voliëre, heeft misvormde veren. Ze verpulveren, als je ze aanraakt. Toch heeft hij precies dezelfde voeding gehad als alle andere kuikens. Na een speciale gistkuur beginnen nu de mooie nieuwe veren door te komen.

• *Carla Holzenspies, Naarderstraat 170, Huizen/NH.*

Albino boerenzwaluw

In de Lange Nieuwstraat bij Kloosterzande zat enkele maanden lang een geheel witte boerenzwaluw. Deze is hier vermoedelijk uitgebreed.

• *Ed Steyns, Poolsplein 12, Kloosterzande Zld.*

Nachtelijke zang van de heggemus

In de nacht van 23 op 24 juni j.l. hoorde ik om ca 1.00 uur plotseling een heggemus zingen. Heeft iemand dit wel eens meer gehoord. Misschien vandaar ook de naam van bastaardnachttegaal?

Wat betreft het nachtelijk geroep van eksters kan ik het volgende mededelen. Ook ik hoor wel eens eksters 's nachts roepen. Hier gaat het echter niet om een slaappleats, maar om een nest dat zich al jarenlang vlakbij mijn huis bevindt. Er werd zowel 's zomers als 's winters geroepen; bij heldere hemel als bewolkt; regen of sneeuw; kortom bij elke weersgesteldheid. De reden is mij onbekend. Misschien een uil?

• *J. Bais, Heistraat 42, Terwinselen Z.L.*